

Joža Prudeus, učitelj, OŠ Samobor
Olinka Skok Presečki – ilustracije, OŠ Samobor

IGRE KOJE RASTU

Dvije jednostavne, korisne, poučne i zabavne igre koje predlažemo prikladne su za djecu od najranije dobi, kad dijete nauči svoje prve dječje pjesmice i nacрта svoje prve crteže. Tada mu se pridružuju mama tata, djed, baka, starija braća i sestre, a veselo i ugodno bit će kad u goste dođe bilo tko od rodbine. To su domišljate igre u kojima obje strane, i djeca i odrasli, mogu biti postavljači zagonetki ili ih odgonetati, i koje se mogu igrati u obiteljskom domu, u vrtiću, pa sve do kraja osnovne škole.

Prva, koju možemo nazvati „Kitice selice“, „Kitice lualice“ ili kako god vam drago, može započeti već u dobi kad dijete nauči i zavoli najmanje dva svoja prva pjesmuljka, kad započne raspoznavati prva slova. Budući da će s godinama lepeza pjesama postajati šira, i igra će postajati zanimljivija, složenija i poučnija.

Igra je zapravo vrlo jednostavna: dostatno je preseliti kiticu (kasnije možda stih, distih, trostih) iz jedne pjesme u drugu i u dječjoj glavici probuditi zaključak - nije tako, ovdje nešto „ne štima“.

Igra se nastavlja - pjesma se rastavlja i pravilno sastavlja. Igrica se može dogoditi u jednoj pjesmi, između dvije pjesme ili više njih. Može se ovo zaigrati i s premetanjem dijelova sadržaja iz bajke u bajku; preseljenjem lika iz priče u priču; može se, recimo, u pjesmi zapjevati pripjev iz „sasvim desete“. Vedro ozračje i smijeh vjerne su pratiteljice i ovoj i sljedećoj igri.

ZALUTALE KITICE

Šest kitica, poput ptica, izletjelo iz pjesmica.

Takvo što ne čitate, djeco, često.

Zato lako i polako vratite sve na svoje mjesto.

KAD PEKAR ZADRIJEMA

Sitne ure. Snažni pekar
mijesi, mijesi, ali jao:
prvi puta, od kad radi,
čim je stao... zadrijemao.

*Kako kući sve ponijeti?
Sav se brižan preznojio.
No na sreću sa obale
magarac ga - probudio.*

Razrogači pekar oči,
hitro skoči, zlo da spriječi....

Zalud. Tijesto tri put veće
nego vrata krušne peći.

KADA KUHA TATA-MATA

Predložio tata mami:
"Ja bih danas kuhar bio!"
Složila se mama. I mi.
Evo što se dogodilo:

*Ružu, gljivu, mačku, zeca,
žir, komarca, čak sir lički...
S njim smo, često, vrt obišli
zoološki, botanički.*

Palačinka odletjela...
Na pol pukla kao konac.
Niti s juhom sreće nema
prevari ga - šuplji lonac!

UČITELJ I POL

Divan bio naš učitelj.
Takvog, bogme, nitko nema.
Što nas htio naučiti –
sve donio. Bez problema.

Dok je jednom u voćnjaku
tumačio pup i cvat...
Obrstila knjige koza,
pojeo mu jarac sat!

*Otvorio urar uru.
Sve u redu. Navita je.
Zakukao iznenađen:
kukavica snijela – jaje.*

RIBIČ PRIČA. NE VELIČA.

Sunce peče. Riba – neće.
gleda rijeku: mutna, žuta.
Skače žabac. Gricc komarac...
Gle, plastična kanta pluta.

*Brašno, kvasac, sol i voda
probude se istog trena.
Jogunasto desno, lijevo
i dabome: gle problema!*

Opaaaa! Trza ! Smuđ? Kečiga?
Strpljen, spašen... (ona stara).

Sad polako, lijevo, desno...
Jel' moguće ? Oko vara ?!

ZAKUKAKO URAR STARI

Jednog dana majstor urar
zamijetio čudne stvari:
zidna ura kao svaka
točno išla: tika-taka.

Kuku-kuku, kukavica,
svakog sata zakukala.
Jutros – ništa !
Nemoguće ! Zar zaspala?

*Nije riba. Cipela je.
Odavna je baci netko.
Za večeru mjesto soma:
hladni žganci, vruće mlijeko.*

MAGARAC, U PRAVI ČAS

Ljeto. More. Morski vali
malu barku uzbibali.
Ribar čeka... čeka... čeka
pa ga vali – uspavali.

O, krasote!!! Kakav ulov
ulovio istog časa:
tri škarpine, sto šest brancina,
morsku mačku, osam pasa...

*Prvo, mlijeko iskipjelo!
Zatim, dok je luk sjeckao,
plakao je, ni zbog čega.
Odrezak se prepekao...*

Druga je također prikladna za povezati uzraste dok dijete raste i odrasta.

Druga igra opet može se igrati na mnogo načina i - što je najvažnije - ova igra, kao i prva koju smo spomenuli, otvorene su nadgradnji i dopunama jer čvrstih i zadanih pravila nema. Dakle, jedna strana crta bilo što (ilustratorica Olinka ovom zgodom odlučila se za zanimanja). Uvijek se nešto crtežu oduzima ili dodaje. Suigrač pogađa ili dodaje svoje. Jednom će to biti (kao u našoj ponudi) lik u krivom okviru, drugi put slon sa zebrinim prugama, puž s krilima, stablo jabuke na kojem vise sočni grozdovi, lađa s kotačima... itd.

Dakle, radni naslov ponuđene igre mogao bi biti: „Igraj, domišljaj i – šalji dalje“.

PRAVI RIBAR (A)

Uz potoke, rijeke, more
ranom zorom i po mraku,
pravi ribar, pun strpljenja,
uživa u svježem zraku.

Stavlja mamac, vadi mrežu.
Ima, nema... Kako kada.
Male ribe vodi vrati,
velikoj se uvijek nada.

Krene domu praznih ruku.
Lovio je sve od jutra.
Dobročudni susjed tješi,
on se smiješi...' bit će sutra'.

MAMINO JE-MAMINO (B)

Niti jedan kuhar ne zna
pripremiti jelo nama,
pročitati naše želje,
kao što ih čita mama.

Kruh s maslacem, čaj, kakao,
palačinku s džemom sočnu,
juhu, meso, krumpir, rižu,
kolač, puding, tortu voćnu.

Naučila baka mamu
s ljubavlju da jelo sprema.
U tome je tajna cijela:
mama srcem sve priprema.

DIMNJAČAR (C)

Dok većina trgov šeće
parkovima, ulicama...
on visoko uz dimnjake
sav okružen antenama.

Bit' dimnjačar ima čari,
makar čađav dane cijele.
Kad očisti vrat dimnjaku,
lice, ruke, opet bijele.

Kažu da nam sreću nosi,
on, što krovom hrabro jezdi.
A on sretan vrh dimnjaka
gdje se roda bijela gnijezdi.

ZRAKOPLOVAC ZRAKOM PLOVI (D)

Modra cesta. Nema rupa,
nema jarka, nema plotu...

Od uzleta do slijetanja,
uživanje za pilota.

Iznad mora, iznad gora
zvukom para mliječne staze.
Razmiču se, u kraj, zvijezde,
Velika se Kola paze.

S uzletišta do sletišta,
uglavnom je sve u redu.
No, kad oblak ispriječi se,
mora pazit Malog Medu.

POŠTAROVE MUKE (E)

Zima ciča. Torba puna.
Čestitaka na tisuće.
Poštar mora, svakog dana
od jedne do druge kuće.

Tek ga jedno silno muči:
ama zašto, i zbog čega,
oni s lanca, kao ljudi,
laju uvijek, baš, na njega ?

Redovito dogodi se,
da poneko ludo pseto
nove hlače podere mu
baš pred Božić, Novo ljeto.

ČUDAN DAR, PRAVI DAR (F)

Svog vrtlara cvijeće voli,
kad zalijeva, plijevi, veže.
Ni pomislit cvijet ne želi
da ga vrtlar trga, reže.

Što da radi vrtlar mladi,
Majčin dan će skoro biti.
Neće cvijeće povrijediti,
a što majci podariti?

Neće rezat. No što dati,
pa da budu svi veseli?
Dosjeti se: mjesto stručka,
poklonio cvjetnjak cijeli.

PRAVE SLIKE, A OKVIRI KRIVI !

Eto, i to se događa: slikarica pjesme pročitala pa ih lijepo naslikala, ali (namjerno,
nego što) zamijenila im okvire.

Zašto ?

Pa da biste se vi mudrice malo poigrali:
spojite prava(!) slova, ono slovo uz pjesmu sa slovom uz sliku. I to je to !

(G) PRAVI RIBAR

(H) MAMINO JE-MAMINO

(I) DIMNJAČAR

(J) ZRAKOPLOVAC ZRAKOM PLOVI

(K) POŠTAROVE MUKE

(L) ČUDAN DAR, PRAVI DAR

